

INSTITUTI I KURRIKULËS DHE TRAJNIMIT

PROGRAMET E KURRIKULËS ME ZGJEDHJE TË GJIMNAZIT

FUSHA: MATEMATIKË

LËNDA: MATEMATIKË E AVANCUAR

KODI: 6.01

PROGRAMI I LËNDËS SË MATEMATIKËS SË AVANCUAR PËR

KLASËN E 10-të

TIRANË, SHTATOR 2008

Matematika i pajis nxënësit me metoda të fuqishme e të njësuara për të përshkruar, për të analizuar, për të ndryshuar botën, si dhe për të përballuar sfidat e shekullit XXI. Një veprimtari e tillë ka të bëjë me arsyetimin logjik të nxënësve, aftësinë e tyre për të zgjidhur problema, përfytyrimin hapësinor dhe aftësinë për të menduar në mënyrë abstrakte dhe analitike.

Të menduarit matematik është i rëndësishëm për të gjithë qytetarët e një shoqërie moderne si një mënyrë e nevojshme të menduari në vendin e punës, në jetën e përditshme dhe për vendimmarrje vetjake.

Matematika, duke qenë e rëndësishme për të kuptuar shkencat, inxhinierinë, ekonominë, teknologjinë, ndikon dukshëm edhe në zhvillimin e ardhshëm të vendit.

Nëpërmjet zgjidhjes së problemave, zbulimit të ligjësive, modeleve matematike në botën që na rrethon, matematika kthehet edhe në burim kënaqësie për këdo që merret me të.

Gjuha e matematikës është universale. Kultura të ndryshme kanë dhënë ndihmesë në vite në zhvillimin e matematikës. Matematika e sotme i kapërren kufijtë kulturorë dhe rëndësia e saj është pranuar në mënyrë universale.

Roli i matematikës në arsim pasqyron natyrën e dyanshme të saj, praktike dhe teorike, të lidhura ngushtë me njëra-tjetrën.

Mësimi i matematikës në gjimnaz luan rol thelbësor në plotësimin e synimeve të këtij cikli shkollor.

1. SYNIMI

Të japë ndihmesë në zhvillimin vetjak të nxënësit; ta aftësojë atë për të përdorur lehtësisht dhe në mënyrë organike, në fushat e tjera të të nxënës, njohuritë dhe shprehitë matematike, metodat matematike, arsyetimin matematik; ta pajisë nxënësin me njohuri dhe shprehje matematike të nevojshme për jetën dhe për arsimim të mëtejshëm; të kujdeset për të plotësuar nevojat dhe shprehitë e individit në përputhje me kërkesat e shoqërisë.

2. OBJEKTIVA TË PËRGJITHSHËM

Lënda e matematikës në gjimnaz ka si objektiv:

- të aftësojë nxënësin të përdorë matematikën si një mjet në jetën e përditshme dhe në veprimtari shoqërore;
- të forcojë besimin e nxënësit në aftësitë, shprehitë dhe në të menduarit e tij;
- t'i forcojë nxënësit kurajon dhe vullnetin për t'u përfshirë në një të nxënë eksperimentues, zbulues dhe krijues;
- të zhvillojë te nxënësi të menduarit logjik dhe kritik;
- të aftësojë nxënësin për të kuptuar lidhjet brenda lëndës së matematikës dhe lidhjet e saj me fusha të tjera;

- të pajisë nxënësin me njohuri e shprehi të mjaftueshme matematike për studime të mëtejshme në çdo fushë;
- të pajisë nxënësin me shprehitë e punës së pavarur, sistematike dhe të saktë;
- të mësojë nxënësin si të përdorë figurat, formulat, modelet në mbështetje të të menduarit;
- të aftësojë nxënësin për të komunikuar qartë dhe saktë duke përdorur fjalorin dhe simbolet.

1. OBJEKTIVA SIPAS LINJAVE E NËNLINJAVE

Në klasën e 10-të lënda e matematikës të kurrikulit së avancuar zhvillohet me 2 orë në javë.

36 javë x 2orë/javë = 72 orë vjetore

Linja 1: Numri dhe veprimet me numra

Përshkrimi i linjës. Aftësia për të zgjedhur numrat dhe veprimet e përshtatshme për një situatë të dhënë, për të parashikuar, për të gjetur dhe për të gjykuar rezultatet e veprimeve janë shprehi të nevojshme të kohëve moderne. Në klasën e 10-të linja në fjalë përfshin njohuri për marrëdhëniet ndërmjet bashkësive dhe veprimet me to duke përdorur simbolet matematike; logaritmin; fuqinë; parashikimin dhe kontrollin e rezultateve të veprimeve.

Orë të sugjeruara: 4+ 4

Linja	Objektiva plus
Numri dhe veprimet me numra	<p>Në fund të klasës së 10-të nxënës/i,-ja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - të gjejë numrin e elementeve të bashkimit të dy bashkësive; - të përdorë konceptin e bashkësisë plotësuese; - të llogaritë fuqinë me eksponent irracional; - të ndërrojë bazën e logaritmeve.
	Objektiva për thellim
	<p>Në fund të klasës së 10-të nxënës/i,-ja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - të përdorë vetitë e veprimeve me numra realë për gjetjen e vlerës së një shprehje numerike (me ose pa kllapa); - të logaritmojë një shprehje jo të ndërlikuar ku ka eksponencialë, fuqi, herës apo prodhime; - të parashikojë, me anën e arsytimit, një rezultat të kërkuar; - të modelojë matematikisht dhe të zgjidhë situata problemore, me ndihmën ose jo të teknologjisë, të

	simuluara dhe nga jeta reale dhe me shembuj nga shkencat e tjera.
--	---

Linja 2: Matja

Përshkrimi i linjës. Matjet e drejtpërdrejta ose jo të drejtpërdrejta na ndihmojnë të përshkruajmë botën rreth nesh duke përdorur numra. Linja “Matjet”, në klasën e 10-të, përqendrohet kryesisht në matjet jo të drejtpërdrejta. Këtu përfshihen njohuri për trigonometrinë e trekëndëshit, për të zgjidhur e interpretuar trekëndëshin e çfarëdoshëm dhe gjetjen e syprinave të figurave plane; përafrimin në matje; veprimet me vektorët në plan; largesën ndërmjet dy pikave.

Orë të sugjeruara: 5+ 4

Linja	Objektiva plus
Matja	Në fund të klasës së 10-të nxënës/i,-ja: <ul style="list-style-type: none"> - të gjejë këndin midis dy vektorëve; - të zbatojë formulat që lidhin koordinatat e shëmbëllimit me ato të fytyrës në izometri dhe në homoteti.
	Objektiva për thellim
	Në fund të klasës së 10-të nxënës/i,-ja: <ul style="list-style-type: none"> - të zgjidhë situata problemore që kërkojnë përdorimin e njësive të gjatësisë, sipërfaqes, vëllimit, peshës, kohës duke përdorur formula dhe teknika të ndryshme njehsimi; - të përdorë përafrimin në matje (shembuj nga fusha të tjera); - të përdorë teoremat e sinusit e të kosinusit për zgjidhjen e trekëndëshit të çfarëdoshëm, si edhe për njehsimin e syprinave të figurave plane; - të modelojë matematikisht dhe të zgjidhë situata problemore, jo të ndërlikuara, me ndihmën ose jo të teknologjisë, të simuluar dhe nga jeta reale dhe me shembuj nga shkencat e tjera.

Linja 3: Algjebra

Përshkrimi i linjës. Algjebra është një gjuhë simbolike që shpreh marrëdhëniet matematikore. Nxënësit duhet të kuptojnë sesi madhësitë lidhen me njëra-tjetrën dhe sesi algjebra i analizon dhe i shpreh në mënyrë konçize këto marrëdhënie. Në klasën e 10 linja përfshin njohuri për rregullat bazë të shumëzimit, pjesëtimit dhe faktorizimit të polinomeve; interpretimin dhe zgjidhjen e ekuacioneve dhe inekuacioneve të fuqisë së

parë dhe të dytë me një ndryshore si dhe sistemet e tyre. Kjo linjë, gjithashtu trajton zgjidhjen e sistemeve të ekuacioneve e inekuacioneve me dy ndryshore.

Orë të sugjeruara: 6+ 6

Linja	Objektiva të reja
Algebra	<p>Në fund të klasës së 10-të nxënës/i,-ja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - të shndërroje shprehje shkronjore racionale (jo të ndërlikuara) duke respektuar rradhën e veprimeve në to; - të zgjidhë ekuacione dhe inekuacione që përmbajnë vlerën absolute; - të zgjidhë grafikisht inekuacione të fuqisë së parë me dy ndryshore; - të zgjidhë grafikisht sistemet e inekuacioneve të fuqisë së parë me dy ndryshore.
Objektiva për thellim	
	<p>Në fund të klasës së 10-të nxënës/i,-ja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - të gjejë vlerat e palejuara të ndryshores në një shprehje algjebrike me një ndryshore; - të veçojë një nga shkronjat në formula të mirëfillta algjebrike dhe në formula nga fusha të tjera (fizikë, kimi etj.); - të zgjidhë ekuacione dhe inekuacione ku ana e majtë është prodhim ose herës dypolinomesh, kurse ana e djathtë zero; - të zgjidhë me mënyra të ndryshme ekuacione eksponenciale , duke përdorur vetitë kryesore të fuqive; - të zgjidhë me mënyra të ndryshme ekuacione logaritmike të thjeshta; - të modelojë matematikisht dhe të zgjidhë situata problemore, jo të ndërlikuara, me ndihmën ose jo të teknologjisë, të simuluar dhe nga jeta reale dhe me shembuj nga shkencat e tjera.

Linja 4: Funkzioni

Përshkrimi i linjës. Funkzioni është një nga konceptet më themelore dhe njësuere të matematikës moderne. Në shkollën e mesme përshkrimi i relacioneve bëhet duke përdorur gjuhën formale të algjebres. Në klasën e 10-të linja studion relacionin; përshkrimin dhe interpretimin e funksioneve të ndryshme dhe ndërtimin e grafikut të tyre, kufizueshmërine e funksionit. Në këtë linjë trajtohen edhe zbatime të formulave të kufizës së përgjithshme dhe shumëve të kufizave në progresionin aritmetik dhe gjeometrik si dhe funksionet eksponencialë dhe logaritmikë.

Orë të sugjeruara: 4+ 4

Linja	Objektiva të reja
Funksioni	<p>Në fund të klasës së 10-të nxënës/i,ja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - të gjejë bashkësinë e vlerave të funksionit dhe vlerën më të madhe; - të zbatojë kufizueshmërinë për studimin e funksionit; - të njihet me elementët fillestarë të studimit të variacionit të funksionit; - të dallojë progresionin gjeometrik të pakufizuar zbritës; - të zbatojë formulën për shumën e progresionit gjeometrik të pakufizuar zbritës.
	Objektiva për thellim
	<p>Në fund të klasës së 10-të nxënës/i,-ja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - të njihet me elementët fillestarë të studimit të variacionit të funksionit; - të interpretojë zbatime të funksioneve të mësuara dhe të progresioneve dhe të modelojë matematikisht situata të marra edhe nga fusha të tjera, si: biologjia, fizika etj.

Linja 5: Gjeometria

Përshkrimi i linjës. Nëpërmjet njohurive nga gjeometria në plan, shndërrimeve gjeometrike dhe gjeometrisë koordinative zgjerohet përfytyrimi i hapësirës dhe sigurohet lidhja e algebrës me gjeometrinë. Në klasën e 10-të linja përfshin njohuri për interpretimin dhe zbatimin e rasteve të kongruencës, ngjashmërisë së trekëndëshave; izometrinë; homotetinë; ekuacionin e vijës në plan (drejtëza, rrethi) si dhe formulat kryesore trigonometrike.

Orë të sugjeruara: 10+ 8

Linja	Objektiva të reja
Gjeometria	<p>Në fund të klasës së 10-të nxënës/i,-ja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - të përdorë ngjashmërinë e shumëkëndëshave; - të deduktojë veti të figurave, dhe relacione ndërmjet figurave, nga pohime të njohura; - të hetojë shndërrimet që pësojnë figurat e thjeshta (segment, drejtëz, rreth etj.) në homoteti; - të përdorë vetitë e homotetisë gjatë shndërrimeve të figurave; - të lidhë homotetinë me ngjashmërinë gjatë kryerjes së shndërrimeve.
	Objektiva për thellim
	<p>Në fund të klasës së 10-të nxënës/i,-ja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - të zgjidhë situata problemore duke përdorur ngjashmërinë

	<p>dhe kongruencën;</p> <ul style="list-style-type: none"> - të zgjidhë situata problemore, duke përdorur vetitë e izometrisë; - të përdorë në matematikë, në lëndët e përafërta dhe në jetën reale kuptimet bazë të vektorit, të koordinatave dhe të shndërrimit gjeometrik; - të shkruajë ekuacionin e drejtëzës në planin kartezyan, kur janë dhënë elemente të saj gjeometrike përcaktuese; - të zbatojë teoremën e sinusit dhe teoremën e kosinusit në situata problemore; - të modelojë matematikisht dhe të zgjidhë situata problemore duke përdorur konceptet kryesore të linjës.
--	--

Linja 6: Statistikë, probabilitet dhe matematikë diskrete

Përshkrimi i linjës. Në botën e sotme të mbushur me informacion, nxënësi duhet të jenë në gjendje të lexojë, të kuptojë dhe të interpretojë informacionin në mënyrë që të marrë vendimet e duhura. Në klasën e 10-të në këtë linjë përfshihen: popullimi, individi, ndryshorja (tipari); tipari diskret dhe i vazhdueshëm; paraqitja e të dhënave me tabela dhe grafikë; karakteristikat e shpërndarjes; kuptimi i zgjedhjes së rastit në statistikë; ngjarje të papajtueshme; probabiliteti i bashkimit të ngjarjeve; disa nga ligjet e logjikës; elemente të programimit linear, elemente fillestare të teorisë së grafeve.

Orë të sugjeruara: 13+ 4

Linja	Objektiva të reja
Statistikë, probabilitet dhe matematikë diskrete	<p>Në fund të klasës së 10-të nxënës/i,-ja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - të shtrojë probleme të thjeshta të programimit linear nga situata praktike dhe të gjejë zgjidhjen me metoda grafike; - të përdorë kuptimin e grafit për të matematizuar situata të thjeshta praktike; - të kryejë një studim statistikor (mbledhja e të dhënave me një qëllim të caktuar, paraqitja dhe interpretimi i përfundimeve të nxjerra); - të përdorë kushtin e nevojshëm dhe të mjaftueshëm; - të njihet me disa skema bazë të arsytimit.
	<p>Objektiva për thellim</p> <p>Në fund të klasës së 10-të nxënës/i,-ja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - të përdorë paraqitjet grafike kryesore për të paraqitur të dhëna të grumbulluara nga jeta reale; - të analizojë dhe të komentojë përfundimet e nxjerra nga një informacion statistikor i gatshëm; - të gjejë probabilitetin e bashkimit të dy ngjarjeve në situata me të cilat nxënësit janë të familjarizuar.

Linja 7: Proceset matematike

Përshkrimi i linjës. Kjo linjë është tërësisht e integruar në linjat e mësipërme

Orë të sugjeruara: të integruara në linjat e tjera

Nënlinja	Objektiva
<p>Komunikimi matematik</p>	<p>Në fund të klasës së 10-të nxënës/i,-ja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - të përshkruajë, të shpjegojë dhe të diskutojë, me gojë dhe me shkrim, veprimtaritë praktike, hamëndjet dhe procesin e zgjidhjes; - të përdorë saktë simbolet algjebrike e gjeometrike që ka studiuar; - të marrë informacion nga figura gjeometrike të thjeshta dhe të japë informacion me figura të tilla; - të marrë informacion nga grafikë, tabela, diagrame dhe të japë informacion me to; - të përdorë drejt, disa elemente logjike të gjuhës së përditshme, si: dhe, ose, sjell, nuk, anasjelltas, në qoftë se...atëherë..., të gjithë, të paktën një, d.m.th.
<p>Arsyetimi dhe vërtetimi</p>	<ul style="list-style-type: none"> - të përdorë drejt disa rregulla elementare të logjikës e të arsyetimit korrekt; - të përdorë disa shkathtësi argumentuese; - të pyesë dëndur pse veten dhe të tjerët për të përligjur një përfundim; - të vërtetojë teorema të thjeshta, në të gjitha linjat, me silogjizëm dhe nga e kundërta; - të hedhë poshtë, kur është rasti, fjali të jetës së përditshme dhe fjali me ndryshore, me metodën e kundërshebullit; - të përdorë arsyetimin, veprimet me mend ose parashikimin për të gjykuar zgjidhjen e një probleme algjebrike, gjeometrike ose statistikore brenda koncepteve të mësuara në klasën e 10-të; - të gjykojë në vërtetësinë e një rezultati të dhënë, i cili mund të jetë gjetur me llogaritje, me zbatimin e formulave të njohura ose me përdorimin e teknologjisë.
<p>Zgjidhja problemore</p>	<ul style="list-style-type: none"> - në përshtatje me njohuritë dhe shrehitë e fituara, të matematizojë dhe të zgjidhë situata problemore, jo të ndërlikuara, me ndihmën ose jo të teknologjisë, të simuluar dhe nga jeta reale dhe me shembuj nga shkencat

	e tjera.
--	----------

4. TABELA E KËRKESAVE TË LËNDËS NDAJ LËNDËVE TË TJERA

MATEMATIKA	TIK
Për të gjitha linjat, nënlinjat	Nxënës/i,-ja: <ul style="list-style-type: none"> - të përdorë pajisjet e inputit, outputit, si: usb, cd, dvd, tastier, printer; - të përdorë programet Ëord, Exel për të shkruar tekste, figura, tabela, grafikë.

5. KËRKESA PËR ZBATIMIN E PROGRAMIT të avancuar

Programi dhe dokumente të tjera zyrtare

Programi lëndor është vetëm një pjesë e tërësisë së dokumenteve zyrtare, të cilat janë hartuar për t'u zbatuar në lëndën e matematikës. Dokumentet e tjera kryesore janë korniza kurrikulare e gjimnazit dhe standardet e fushës së matematikës.

Hartimi i programit është mbështetur si te korniza kurrikulare, ashtu edhe te standardet e fushës.

Për të siguruar përdorimin sa më të mirë të programit, është e nevojshme njohja me dokumentet e lartpërmenduar.

Te korniza kurrikulare vëmendje e veçantë i duhet kushtuar:

- Synimeve të përgjithshme të kurrikulës së gjimnazit,
- Synimeve të linjave ndërkurrikulare,
- Vlerësimit të nxënësit me notë,
- Parimeve të mësimdhënies e të mësimnxënies.

Në mënyrë që tërësia e dokumenteve zyrtare (korniza kurrikulare, standardet e fushës së të nxënësve dhe programi lëndor) të zbatohen më së miri në dobi të nxënësve, përdoruesit e tyre, në parim, duhet të njohin mirë programet lëndore të lëndës së matematikës për klasën paraardhëse dhe klasat pasardhëse.

Gjithashtu, përdoruesve të këtyre dokumenteve u lind nevoja të njihen edhe me standardet e të gjitha fushave të tjera të të nxënësve dhe të gjitha programet lëndore të të njëjtit vit.

Objektivat

Programi lëndor është strukturuar në linja që vijnë njera pas tjetrës dhe për secilën prej tyre janë hartuar një sërë objektivash. Por kjo nuk do të thotë se lënda duhet të zhvillohet në këtë renditje gjatë vitit shkollor.

Në shumicën e rasteve linjat janë ndarë në nënlinja. Për secilën prej 6 linjave të para janë hartuar objektiva, të cilët nuk synojnë të përshkruajnë vetëm përmbajtjen, por edhe shprehin e qëndrime të cilat janë po aq të domosdoshme sa edhe përmbajtja. Linja 7, në ndryshim nga linjat e mëparshme që kanë të bëjnë kryesisht me përmbajtje konkrete, përshkruan vetëm proceset matematike, të cilat janë pjesë thelbësore e mësimdhënies dhe mësimnxënies së matematikës.

Linjat dhe nënlinjat janë vendosur në kolonën e majtë dhe objektivat përkatës në kolonën e djathtë.

Për programin e avancuar janë hartuar dy tipe objektivash: objektiva të reja dhe objektiva për thellim. Objektivat e reja janë vetëm për programin e avancuar dhe kanë të bëjnë me zgjerim të njohurive të programit bërthamë.. Objektivat për thellim janë përzgjedhur nga objektivat e linjës në programin bërthamë. Për këto objektiva kërkohet thellim dmth zbatime të një shkalle më të lartë vështirësie se sa ato të parashikuara për programin bërthamë.

Përdoruesi i programit vendos vetë për pasqyrimin e objektivave në tema, kapituj, si dhe për renditjen e tyre. Pavarësisht se objektivat janë hartuar për çdo linjë, në zbatim lënda duhet parë si një e tërë me ndërthurje të linjave me njëra-tjetrën.

Objektivat e programit janë për të gjithë nxënësit. Kjo do të thotë se të gjithë nxënësve duhet t'u jepet mundësia që të nxënë çka përshkruhet tek objektivat.

Një objektiv përmbushet në nivele të ndryshme nga nxënës të ndryshëm.

Mësuesi dhe autorët e materialeve mësimore duhet të mbulojnë të gjitha nivelet e nxënësve.

Orët mësimore

Programi i matematikës për klasën e 10-të është strukturuar në linja që vijnë njëra pas tjetrës dhe për secilën janë përcaktuar një sasi orësh. Për cdo linjë është sugjeruar një shumë orësh $x+y$ që nënkupton orët për njohuri të reja + orët për zgjerim.

Megjithëse shuma e orëve për secilën linjë është sa gjithë sasia e orëve të planifikuara në planin mësimor për të gjithë disiplinën, sasia e orëve mësimore për secilën linjë është rekomanduese.

Përdoruesit e programit duhet të respektojnë sasinë e orëve vjetore të lëndës, kurse janë të lirë të ndryshojnë me 10% (shtesë ose pakësim) orët e rekomanduara për secilën linjë. Kjo nënkupton që mësuesi mund të vendosë të përparojë më ngadalë kur vë re se nxënësit e tij hasin vështirësi të veçanta në përmbushjen e objektivave të kapitullit, por mund të ecë më shpejt kur nxënësit e tij demonstrojnë një përvetësim të kënaqshëm.

Përpunimi i njohurive

Përpunimi i njohurive përmban:

- Përsëritjen brenda një kapitulli të njohurive të tij bazë (konceptet themelore),
- Testimin e njohurive-bazë,
- Integrimin e njohurive të reja të një kapitulli me njohuritë e kapitujve paraardhës,

- Integrimin e njohurive të reja me njohuritë e lëndëve të tjera (ndonëse këto integrame do të përshkojnë zhvillimin e çdo ore mësimi, gjatë përpunimit i duhet kushtuar kohë e posaçme),

- Përsëritjen vjetore (pavarësisht nga ndarja në linja ose në kapituj, lënda në fund të vitit ka nevojë për një këndvështrim tërësor),

- Testimin vjetor (nuk është i detyruar).

Veçanërisht gjatë përpunimit të njohurive t'i kushtohet kohë e posaçme kultivimit:

- të aftësive të përgjithshme, si: komunikimit, menaxhimit të informacionit, zgjidhjeve problemore, të menduarit kritik dhe krijues;

- të aftësive të posaçme lëndore, **si: komunikimi, arsyetimi logjik, zgjidhja e problemeve;**

- të formimit të qëndrimeve, si: qëndrimi etikosocial dhe qëndrimi gjatë punës në grupe të vogla nxënësish.

Gjatë orëve të përpunimit të njohurive nxënësve është me vlerë t'u krijohet mundësi të punojnë detyra tematike, projekte kurrikulare, të zgjidhin situata problemore nga jeta, nga shkencat e tjera etj.

Pjesë e përpunimit të njohurive është edhe rishqyrtimi tërësor vjetor, i cili ka për qëllim të nxjerrë në pah dhe të përforcojë në mënyrë të ndërthurur konceptet e metodat themelore të kësaj lënde.

2. VLERËSIMI

Vlerësimi i nxënësit përshkon gjithë procesin mësimor dhe shërben për përmirësimin e tij. Vlerësimi i nxënësit nuk ka për qëllim të vetëm vendosjen e notës dhe as nuk përfundon me vendosjen e saj.

Vlerësimi mbështetet në objektivat e programin lëndor.

Gjatë zbatimit të programit nxënësit duhet t'i jepet mundësia të punojë edhe në grup, për kryerjen e detyrave të cilat mund të zgjidhen me këtë metodë pune. Në këto raste mësuesi parashtron peshën e vlerësimit me notë të grupit, në tërësi, dhe të secilit nxënës, në veçanti.

Mësuesi nuk e ka të detyrueshëm vlerësimin me notë të nxënësve në çdo orë mësimi dhe të vendosë nota në regjistër për secilën prej tyre. Si rregull, nxënësit dhe mësuesit duhet të bashkëbisedojnë lirshëm si partnerë rreth përvetësimit të njohurive të fituara të orëve të kaluara dhe mirëkryerjes së detyrave jashtë klase.

Herë pas here mësuesi duhet të vlerësojë me notë duke ua bërë të qartë nxënësve që në fillim qëllimin e vlerësimit dhe kriteret e tij.

Vlerësimi me shkrim shërben për aftësimin e komunikimit me shkrim dhe mund të realizohet jo vetëm me laps e letër, por edhe në rrugë elektronike.

Mësuesi e vlerëson nxënësin me notë për parashtrimet me shkrim në provimet periodike me shkrim dhe në paraqitjet me shkrim të punimeve të tij, të zhvilluara vetë ose në grup.

Mësuesi planifikon provime periodike me shkrim për blloqe të gjera orësh mësimi që përbëhen nga një a disa kapituj, të cilat i bashkojnë objektiva të ndërlidhur të të nxënësit. Në përshtatje me qëllimin e vlerësimit me shkrim, ai përdor lloje të ndryshme testesh, që nga minitestet pakminutëshe për një objektivi të veçuar të të nxënësit, tek ato njëorëshe; teste me alternative ose zhvillim, detyra tematike, projekte kurrikulare etj.

Një formë e parashtrimit me shkrim nga nxënësit është dhe provimi përfundimtar, i cili nuk është i detyrueshëm.

Portofoli i nxënësit, si një mundësi vlerësimi e vetëvlerësimi, është një koleksion i punimeve të tij përgjatë vitit shkollor për një lëndë të caktuar. Ai mund të përmbajë provime me shkrim, detyra tematike, projekte kurrikulare ndërlëndore etj. Përzgjedhjet për portofolin bëhen nga nxënësi, mësuesi rekomandon.